

Facultade de Fisioterapia

Presentación

Teño o pracer de presentar a Guía Docente do Grao. Nela atoparedes información sobre o Centro e sobre a docencia como é o calendario académico, calendario de exames, horarios, guías docentes das materias e outra información relevante.

Esperamos que a información que presentamos sirvavos de orientación para a vosa formación.

Quero agradecer a tódalas persoas que co seu esforzo e traballo fixeron posible a edición desta Guía

Pontevedra, 29 de xullo de 2011

O Decano

Manuel Gutiérrez Nieto

Localización

Facultade de Fisioterapia de Pontevedra.

Campus da Xunqueira s/n, 36005 Pontevedra

Teléfono: 986 80 17 50

Fax: 986 80 17 80

Correo: sdfisioterapia@uvigo.es

Equipo Decanal Centro e Directivo dos Departamento

EQUIPO DECANAL DO CENTRO:

Decano: Manuel Gutiérrez Nieto

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 1752

Correo: direccionfisioterapia@uvigo.es

Vicedecana: Eva María Lantarón Caeiro

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 1754

Correo: subdireccionfisioterapia@uvigo.es

Secretaria: Alicia González Represas

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 1753

Correo: secretariafisioterapia@uvigo.es

DEPARTAMENTOS:

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA FUNCIONAL E CIENCIAS DA SAÚDE

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: José Luis Soengas Fernández

Secretario: José Manuel García Estévez

Sede: Facultade de Biología, Campus das Lagoas, Marcosende, Vigo

Correo: depc01@uvigo.es

Teléfono: 986 812646

Fax: 986 812646

DEPARTAMENTO DE ANÁLISE E INTERVENCIÓN PSICOSOCIOEDUCATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Dolores Dapía Conde

Secretario: Antonio López Castedo

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Pavillón 1. Campus Universitario das Lagoas s/n. 32004 Ourense

Correo: depx01@uvigo.es

Teléfono: 988 387108

Fax: 988 387159

DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICAS ESPECIAIS

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Vicente Romo Pérez

Secretario: Javier Blanco Sierra

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Pavillón 1. Campus Universitario das Lagoas s/n. 32004 Ourense

Correo: depx05@uvigo.es

Teléfono: 988 387145

Fax: 988 387145

DEPARTAMENTO ESTATÍSTICA E INVESTIGACIÓN OPERATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Javier Roca Pardiñas

Secretaria: Tomás R. Cotos Yañez

Sede: Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais. Campus Universitario de Vigo

Correo: depc05@uvigo.es

Teléfono: 986 812440

Fax: 986 812401

DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA INGLESA, FRANCESA E ALEMÁ

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Mª Celia Vázquez García

Secretaria: Veljka Ruzicka Kenfel

Sede: Facultade de Filoloxía e Traducción. Campus Universitario de Vigo

Correo: deph04@uvigo.es

Teléfono: 986 813799

Fax: 986 813799

Servicios e infraestructuras do Centro

Persoal de Administración e Servizos

P.A.S.	Posto	Teléfono	Correo
Clara Pérez Quiñones	Xefa de Negociado	986-801775	secfisio@uvigo.es
M ^a Purificación Sánchez Arias	Secretaría de Decanato	986-801752	sdfisioterapia@uvigo.es
M ^a Begoña López Pérez	Asuntos Económicos	986-802025	repaecsf@uvigo.es
Estrella Durán Pérez	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es
Francisco Javier Suárez Varela	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es

Instalación e Servizos do Centro

Normativa e Lexislación

Regulamento de Incidencias, Reclamacións e Suxestións

Normativa Solicitud de Espazos e Material

Calendario Académico

Calendario académico

Horarios

- Horario 1º curso
- Horario 2º curso
- Horario 3º curso
- Horario 4º curso

Calendario de exames

- Calendario exames

Tribunais

- Tribunais 5ª, 6ª e 7ª Convocatoria e Fin de Carreira

Horario de titorías

- Horario de Titorías

Grao en Fisioterapia

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P05G170V01101	Anatomía humana: Anatomía humana	1c	9
P05G170V01102	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica	1c	6
P05G170V01103	Fisioloxía: Fisioloxía humana	1c	9
P05G170V01104	Fundamentos de fisioterapia	1c	6
P05G170V01201	Afeccións medicocirúrxicas	2c	9
P05G170V01202	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia	2c	9

P05G170V01203	Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde	2c	6
P05G170V01204	Valoración en fisioterapia	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía humana: Anatomía humana**

Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	P05G170V01101			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Diz Gomez, Jose Carlos			
Profesorado	Diz Gomez, Jose Carlos Padin Iruegas, Maria Elena			
Correo-e	jcdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B9	Compromiso ético
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1D Coñecer e comprender a anatomía e fisioloxía humanas, destacando as relacións dinámicas entre a estrutura e a función, especialmente do aparato locomotor e os sistemas nervioso e cardiorrespiratorio.	A1
3D Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida.	A1
4D Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas; dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións.	A1
20D Adquisición de vocabulario no eido da Fisioterapia.	A19
16P Afrontar o estres, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o entorno en situacións de tensión.	A4

20P Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparatos básicos para o estudo A1 experimental.

21P Interpretar os resultados dun experimento básico en Ciencias biolóxicas e físicas.	A1	
22P Habilidade para realizar disección básica.	A1	
23P Capacidade para identificar os diferentes tecidos nunha disección.	A1	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
1TP Compromiso ético.		B9
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17

Contidos

Tema	
Temario teórico	Temario teórico. Xeneralidades: citoloxía, histoloxía e embrioloxía humana. Aparato locomotor: cabeza, colo, tronco e extremidades. Corazón e grandes vasos. aparato dixestivo, aparato respiratorio, aparato xenitourinario, estesioloxía, sistema nervioso periférico cranial. Sistema nervioso da vida autónoma. Sistema nervioso central.
Temario práctico	Temario práctico. Prácticas de citoloxía e histoloxía. Prácticas de disección e estudo dos distintos tecidos. Identificación de estruturas en modelos anatómicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	42	68	110
Prácticas de laboratorio	30	50	80
Probas de tipo test	0	35	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia.
Prácticas de laboratorio	Aplicación a nivel práctico da teoría dun ámbito de coñecemento nun contexto determinado. Exercicios prácticos a través dos diversos laboratorios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Orientación ao alumno sobre os contidos da práctica. Resolución de dúbidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Exame teórico: terá un valor de 50%. Exame práctico: terá un valor de 50%. Preguntas de cinco opcións, sen puntuar negativos.	70 de respostas correctas.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Manteranse os mesmos criterios en sucesivas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

FAWCETT DW., "Tratado de Histología.", Intramericana McGraw Hill, 11ª ed., 1989.,

FERNER H. SRAUBESAN J, "**Sobotta atlas de Anatomía Humana.**", Ed. Médica Panamericana, 18ª ed., 1983. 3 tomos.,
LIPPERT H., "**Anatomía. Texto y atlas.**", 4ª ed. Marban SL. Madrid 1999.,
MOORE KL., "**Anatomía con orientación Clínica.**", Ed. Panamericana, 3ª ed., Madrid, 1993.,
NETTER FH., "**Atlas de Anatomía Humana**", Masson S.A, Barcelona, 1996.,
OLSON TR., "**A.D.A.M. Atlas de Anatomía Humana.**", Masson-Williams & Wilkins, Barcelona, 1997.,
WILLIAMS PL. WARWICK R., "**Gray Anatomía.**", Churchill Livingstone, Edimburgo, 1992. 2 tomos.,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica**

Materia	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica			
Código	P05G170V01102			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Duran Barbosa, Rafael			
Profesorado	Duran Barbosa, Rafael Ferreira Faro, Lillian Rosana			
Correo-e	rduran@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/neuroquimica			
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código				
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.			
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.			
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.			
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.			
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.			
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.			
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.			
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.			
B2	Capacidade de análise e síntese.			
B3	Capacidade de organización e planificación.			
B4	Capacidade de xestión da información			
B5	Resolución de problemas			
B6	Toma de decisións			
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo			
B9	Compromiso ético			
B10	Traballo en equipo			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Razoamento crítico			
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.			
B15	Aprendizaxe autónoma			
B16	Motivación por a calidade.			
B17	Adaptación a novas situacións			
B18	Creatividade			
B19	Iniciativa e espírito emprendedor			
B20	Liderado			
B23	Traballar con responsabilidade			
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora			
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
3D Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida.	A1

4D Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas; dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións.	A1	
5D Coñecer e comprender o funcionamento dos diferentes sistemas biofísicos e bioquímicos.	A1	
6D Coñecer e comprender os principios e teorías da física, a biomecánica, a cinesiología e a ergonómia, aplicables á fisioterapia.	A2	
7D Coñecer e comprender as bases físicas dos distintos axentes físicos as súas aplicacións en Fisioterapia.	A2	
8D Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica na electrofisiología.	A2	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o entorno en situacións de tensión.	A4	
20P Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparatos básicos para o estudo experimental.	A1	
21P Interpretar os resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas.	A1	
20D Adquisición de vocabulario no campo da Fisioterapia.	A19	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o entorno en situacións de tensión.	A4	
20P Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparatos básicos para o estudo experimental.	A1	
21P Interpretar los resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas.	A1	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudio.		B7
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.		B13
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17
4TS Creatividade.		B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.		B19
6TS Liderado.		B20

Contidos

Tema

Bioquímica: hidratos de carbono, lípidos, proteínas, ácidos nucleicos, encimoloxía, bioenerxética, metabolismo intermediario, vías catabólicas e biosintéticas. Biofísica de membranas e de procesos de transporte, de potenciais, da visión e a audición, do músculo, cardiovascular, da respiración, da homeostasia, das radiacións.

Non se consideran subtemas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	8	17	25
Seminarios	2	23	25
Sesión maxistral	39	61	100
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Prácticas de laboratorio de Biofísica e de Bioquímica e prácticas de ordenador de simulación de procesos biofísicos.
Seminarios	Seminarios de traballos por grupos relacionados coa materia.
Sesión maxistral	Clases teóricas expositivas e participativas utilizando os medios audiovisuais dispoñibles.

Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización das prácticas é OBRIGATORIA

A realización dos seminarios é OBLIGATORIA

o exame tipo test vale o 70% da cualificación, as prácticas o 20% e os seminarios o 10%

Calquera outro criterio (p.e. asistencia a clase) rexerese por as normativas xerais e específicas da Universidade de Vigo e da Escola Universitaria de Fisioterapia.

Bibliografía. Fontes de información

AURENGO., **Biofísica.**, McGraw-Hill. 2008. 3ª ed.,

DURÁN, J. E. R., **Biofísica: fundamentos e aplicacións.**, Prentice Hall (Sao Paulo, Brasil), 2003.,

NELSON Y COX., **Principios de Bioquímica de Lehninger.**, Omega. 2001.,

LOZANO Y col., **Bioquímica y Biología Molecular en Ciencias de la Salud.**, Interamericana. 2005. 3ª ed.,

AURENGO. Biofísica. McGraw-Hill. 2008. 3ª ed. <?xml:namespace prefix = "o" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

NELSON y COX. Principios de Bioquímica de Lehninger. Omega. 2001.

Recomendacións

Outros comentarios

NON SE FAN RECOMENDACIÓNES ESPECÍFICAS

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fisioloxía: Fisioloxía humana**

Materia	Fisioloxía: Fisioloxía humana			
Código	P05G170V01103			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Duran Barbosa, Rafael			
Profesorado	Cervantes Cianca, Rosa Carmina Duran Barbosa, Rafael Ferreira Faro, Lilian Rosana			
Correo-e	rduran@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/neuroquimica			
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código				
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.			
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.			
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.			
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.			
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.			
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.			
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.			
B2	Capacidade de análise e síntese.			
B3	Capacidade de organización e planificación.			
B4	Capacidade de xestión da información			
B5	Resolución de problemas			
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo			
B9	Compromiso ético			
B10	Traballo en equipo			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Razoamento crítico			
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.			
B15	Aprendizaxe autónoma			
B16	Motivación por a calidade.			
B17	Adaptación a novas situacións			
B18	Creatividade			
B19	Iniciativa e espírito emprendedor			
B20	Liderado			
B23	Traballar con responsabilidade			
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora			
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1D Coñecer e comprender a Anatomía e Fisioloxía humanas, destacando as relacións dinámicas entre a estrutura e a función, especialmente do aparato locomotor e os sistemas nervioso e cardiorrespiratorio.	A1

3D Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida.	A1	
4D Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas, dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións.	A1	
8D Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica e na electrofisioloxía.	A2	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar aos demais en situacións de tensión.	A4	
20P Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparatos básicos para o estudo experimental.	A1	
21P Interpretar os resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas.	A1	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter una actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B5
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudio.		B7
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.		B13
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17
4TS Creatividade.		B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.		B19
6TS Liderado.		B20

Contidos

Tema

Fisioloxía do sistema nervioso.	NON SE CONSIDERAN SUBTEMAS
Fisioloxía do sistema endócrino.	
Fisioloxía do sistema cardiovascular.	
Fisioloxía do sistema respiratorio.	
Fisioloxía dixestiva e renal.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	16	34	50
Seminarios	2	23	25
Sesión maxistral	60	90	150
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Realizaranse prácticas de laboratorio dos sistemas cardiovascular e respiratorio, así como prácticas de simulación de ordenador dos sistemas nervioso, muscular e endócrino.
Seminarios	Realizaranse seminarios de traballo por grupos relacionados coa materia.
Sesión maxistral	Impartiranse clases teóricas participativas utilizando os medios audiovisuais dispoñibles.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio		
Sesión maxistral		
Probas de tipo test		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización das prácticas é obrigatoria.

A realización dos seminarios é obrigatoria.

O exame tipo test vale o 70% da cualificación, as prácticas o 20% e os seminarios o 10%.

Calquera outro criterio (ex: asistencia a clase) rexerese polas normativas xerais e específicas da Universidade de Vigo e da Escola Universitaria de Fisioterapia.

Bibliografía. Fontes de información

SILVERTHORN y col. Fisiología Humana. Un enfoque integrado. Editorial Médica Panamericana. 2008. 4ª ed. <?xml:namespace prefix = "o" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

FOX. Fisiología Humana. McGraw-Hill. 2008. 10ª ed.

DVORKIN - CARDINALE. BEST&TAYLOR. Bases fisiológicas de la práctica médica. Editorial Médica Panamericana. 2008. 13ª ed.

FERNANDEZ. Manual de laboratorio de Fisiología. McGraw-Hill. 2008. 4ª ed.

Recomendacións**Outros comentarios**

Non se fan recomendacións específicas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos de fisioterapia**

Materia	Fundamentos de fisioterapia			
Código	P05G170V01104			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Gutiérrez Nieto, Manuel			
Profesorado	Gutiérrez Nieto, Manuel Soto González, María Mercedes			
Correo-e	mgnieto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B12	Razoamento crítico
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B20	Liderado
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
B29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
14D Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e prognóstico, as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de Fisioterapia.	A6
17D Coñecer e comprender as bases teóricas da Fisioterapia como ciencia e profesión. Os modelos de actuación en Fisioterapia. O diagnóstico de Fisioterapia. Metodoloxía da investigación aplicada á Fisioterapia.	A2
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15
22D Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico.	A5 A6 A7 A9
23D Coñecer e comprender os procesos de administración e xestión sanitaria, especialmente dos servizos de Fisioterapia, no contexto diverso e cambiante no que esta se desenvolve.	A18
24D Coñecer e comprender as implicacións das disposicións organizativas e dos modelos de traballo.	A18
25D Coñecer e comprender os criterios e indicadores que garantan a calidade na prestación do servizo de Fisioterapia, mediante o uso de guías de boa práctica clínica e de estándares profesionais.	A15 A18
26D Coñecer e comprender os conceptos fundamentais da saúde, os sistemas de saúde e niveis asistenciais. A Fisioterapia no proceso saúde-enfermidade.	A12
1P Elaborar e cumprir de forma sistemática a historia clínica de Fisioterapia completa, onde se rexistren de forma axeitada e eficaz todos os pasos seguidos dende a recepción do paciente/usuario ata o informe á alta de Fisioterapia.	A4 A6
11P Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión.	A4 A14
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15
15P Aplicar os mecanismos de garantía de calidade na práctica da Fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para a boa práctica profesional.	A4 A15 A18
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17 B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13 B25
7A Axustarse aos límites da súa competencia profesional.	A14 B29
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18 B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.	B1
2TI Capacidade de análise e síntese.	B2
3TI Capacidade de organización e planificación.	B3
4TI Capacidade de xestión da información.	B4
5TI Resolución de problemas.	B5
6TI Toma de decisións.	B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.	B7
1TP Compromiso ético.	B9
2TP Traballo en equipo.	B9
4TP Razoamento crítico.	B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.	B13
1TS Aprendizaxe autónoma.	B15
2TS Motivación por a calidade.	B16
3TS Adaptación a novas situacións.	B17
4TS Creatividade.	B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.	B19
6 TS Liderado.	B20

Contidos

Tema	
Introducción	Definición de Fisioterapia Terminoloxía sanitaria

Evolución e desenvolvemento histórico	Antecedentes históricos da Fisioterapia: Mundo primitivo Mundo antigo Idade media Renacemento Séculos XVII y XVIII Séculos XIX e XX
Bases conceptuais. Marco teórico	A fisioterapia como ciencia e profesión A institucionalización da fisioterapia en España. A figura do fisioterapeuta As asociacións e colexios profesionais A Fisioterapia na Universidade
Métodos de intervención en fisioterapia	Etapas: valoración, análise de datos, plantexamento de obxetivos, plan terapéutico, avaliación. O rexistro en fisioterapia. Informes
Calidade en Fisioterapia	Concepto de calidade Dimensións da calidade
Modelos de investigación en Fisioterapia	Introducción e Métodos de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	42	70	112
Traballos tutelados	1	24	25
Presentacións/exposicións	4	0	4
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballos e proxectos	0.5	6	6.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán elaborar, asistir a titorías, expoñer e defender un traballo. Cada grupo realizará un traballo sobre un tema determinado pactado co profesor
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo, contémpanse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos: Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Traballos tutelados	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo, contémpanse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos: Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Presentacións/exposicións O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TUTORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo, contéplanse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TUTORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos: Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Probas de resposta longa, de desenvolvemento. Consta de 4 preguntas non podendo deixar ningunha sen resposta efectiva.	Tiene un valor del 80%.
Traballos tutelados	Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análise realizada, así como a súa redacción e utilización de fontes bibliográficas.	Tiene un valor del 15.
Presentacións/exposicións	Valorarase a presentación do traballo en medios audiovisuais, a súa exposición e defensa.	Tiene un valor del 5%.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse a examen en calquera das dúas convocatorias é obrigatorio realizar, asistir as titorías, expoñer e defender o traballo nas datas que se establezan ao principio da docencia da materia.

O alumno debe obter como mínimo un 3,5 sobre 8 no exame teórico para poder superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Gallego T., **Bases Teóricas y Fundamentos de la Fisioterapia.**, 1ª Ed. Madrid: Editorial Medica Panamericana; 2007,
Borrel F., **Manual de entrevista clínica**, Barcelona: Editorial Doyma;1992,
Varela J, Galego J., **Bases para la mejora continua de la calidad de los servicios de salud**, Xunta de Galicia; 2000,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Afeccións medicocirúrxicas**

Materia	Afeccións medicocirúrxicas			
Código	P05G170V01201			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Cebrian Perez, Ernesto Manuel			
Profesorado	Amigo Jorin, Maria del Campo Cebrian Perez, Ernesto Manuel			
Correo-e	ecebrian@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
A3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.
A11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B9	Compromiso ético
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

14D Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e prognóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia.	A6	
15D Coñecer e comprender os aspectos xerais da patoloxía de etioloxía endóxena e esóxena relacionada coa fisioterapia de todos os aparatos e sistemas cos seus tratamentos médicos, cirúrxicos, fisioterapéuticos e ortopédicos.	A1 A3	
16D Coñecer as teorías que sustentan a capacidade de resolución dos problemas de saúde e as bases do razoamento clínico.	A3	
2P Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.	A4 A5	
5P7 Establecer e aplicar o tratamento en grupos a usuarios con problemas similares.	A4 A8	
5P9 Previr e evitar os riscos na aplicación do tratamento.	A4 A8	
9P Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade.	A4 A11 A12 A16	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
16P Afrontar o estrés , o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais. Axustarse ás limitacións da súa competencia profesional, no ámbito da atención ao enfermo. Utilizar aspectos básicos do método de investigación científica.	A13	
7A Axustarse aos límites da súa competencia profesional.	A14	B29
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
1TP Compromiso ético.		B9
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17

Contidos

Tema

ENFERMIDADES MÉDICAS.

Enfermidades reumáticas, enfermidades infecciosas, enfermidades renais, enfermidades endocrinolóxicas e metabólicas. Enfermidades do sangue.

SEMINARIOS PRÁCTICOS.

Anamnese e exploración en reumatoloxía. Parte I: anamnese e exploración en reumatoloxía. Parte II reumatismo de partes brandas: o fenómeno fibromiáxico. Técnicas de imaxe en reumatoloxía. Parte I: técnicas de imaxe en reumatoloxía. Parte II: outras técnicas de estudo do paciente reumatolóxico. Estudo de casos clínicos reumatolóxicos. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas, gastrointestinais e de transmisión sexual. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas articulares, de ósos e pel. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas no diabético, por mordedela e por anaerobios. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas pulmonares extrahospitalarias e septicemias. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas dos espazos de colo, víricas e musculares. Estudo interactivo de casos clínicos en enfermidades infecciosas relacionadas coa SIDA. Estudo de casos clínicos de enfermidades renais. Estudo de casos clínicos de enfermidades metabólicas.

ENFERMIDADES CIRÚRXCICAS.

Principios xerais da exploración do paciente cun problema ortopédico. Estudo e función dos nervios segmentarios e periféricos do membro superior. A columna cervical. O ombro. O cóbado. O pulso. A man. A columna torácica. A columna lumbar. Estudo e función dos nervios segmentarios e periféricos do membro inferior. A cadeira. O xeonllo. A morna. O nocello. O pé. Lesións máis frecuentes en Medicina deportiva.

PRÁCTICAS.

Visión artroscópica normal do ombro. Cirurxía artroscópica do ombro. Cirurxía aberta do ombro. A man reumatoide. Cirurxía articular e tendinosa. Cirurxía funcional das deformidades. Transposición ligamentosa en extremidade superior. A columna cervical. Artrodese aberta anterior. A columna cervical. Abordaxe posterior. Cirurxía da escoliose. Patoloxía discal lumbar. Artroplastia de cadeira. Abordaxes anterior e lateral. Xesos funcionais de extremidade inferior. Cirurxía artroscópica do xeonllo. Cirurxía aberta de xeonllo. Lesións ligamentosas. Artroplastia do xeonllo. Revisión artroscópica do nocello normal e patolóxico. Cirurxía do pé reumatoide. Cirurxía do hallux valgus. Alongamento de extremidades.

Artrite reumatoide. Lupus eritematoso sistémico. Esclerose sistémica progresiva. Vasculite. Espondilite anquilosante. Arterite da temporal e polimialxia reumática. Artroses periféricas. Artrose vertebral. Febre reumática. Infeccións por xermes GRAM negativos. Infeccións por anaerobios. Tuberculose e lepra. Infeccións por espiroquetas. Infeccións por herpes virus. Outras infeccións víricas. Infeccións víricas da infancia. A síndrome de inmunodeficiencia adquirida. Insuficiencia renal aguda. Insuficiencia renal crónica. Enfermidades glomerulares. Enfermidades tubulo-intersticiais. Enfermidade vascular renal. Enfermidades da hipófise. Enfermidades do tiroide. Diabete. Trastornos eritrocitarios, leucocitarios e hemorráxico/ trombóticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	28	47	75
Sesión maxistral	48	97	145
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de xeito directo e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	30%
Sesión maxistral	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de xeito directo e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	70%

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia consta de dúas unidades: unidade I: Afeccións cirúrxicas, e unidade II: afeccións médicas. A avaliación farase de cada unidade, sendo necesario aprobar as dúas para superar a materia.

Avaliación unidade I: afeccións cirúrxicas.

O exame teórico terá un valor do 35% da nota final. Constará de 100 preguntas con 4 opcións de respostas e só será válida unha contestación. As preguntas mal contestadas non restarán puntuación. Deberase conseguir o 60% do total da puntuación posible.

Estudo de casos: Valorarase o interese do alumno en relación coas preguntas e dúbidas expostas. O exame terá un valor do 15%.

Avaliación unidade II: afeccións médicas.

Terá lugar unha proba obxectiva ao final do curso académico. Na devandita proba nunca se puntuará negativo, pero non se permitirá deixar sen contestación efectiva máis do 25% das preguntas, tendo un valor do 35% da nota final. Nesa proba incluíranse preguntas referentes ao estudo de casos tendo un valor do 15% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Goodman CC, Syndert TK., **Patología Médica para fisioterapeutas.**, Ed. McGraw Hill. Interamericana.,
Harrison., **Principios de Medicina Interna (Compendio)**, Ed. McGraw-Hill-Interamericana,
Adams y Víctor, **Principios de Neurología.**, Ed. McGraw-Hill Interamericana.,
Grupo de Trabajo de la SEPAR, **Guía clínica para el diagnóstico y tratamiento de la Enfermedad pulmonar obstructiva crónica.**, Ed. Doyma SL,
Sleissenger and Fordtran., **Enfermedades gastrointestinales y hepática**, 6ed. Ed. Panamericana,
Alonso Ruiz A, Alvaro-Gracia JM, Andreu Sánchez JL., **Manual SER de las Enfermedades Reumáticas**, 4 ed. Ed. Panamericana.,
Mandell., **Principles and Practice of Infectious Diseases.**,
Prof. J.L. Balibrea., **Tratado De Cirugía.**, Editorial Marban,
Ronald McRae., **Examen Práctico De Las Lesiones Ortopédicas.**, Editorial McGraw-Hill-Interamericana,
Prof. M.R. Serra, **Fisioterapia en Traumatología, Ortopedia y Reumatología**, Editorial Iberica S.A.,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101

Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia**

Materia	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia			
Código	P05G170V01202			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Soto González, María Mercedes			
Profesorado	Gutiérrez Nieto, Manuel Soto González, María Mercedes			
Correo-e	m.soto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B10	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B20	Liderado
B23	Traballar con responsabilidade

B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B26	Colaborar e cooperar con outros profesionais
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
3D Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida.	A1	
6D Coñecer e comprender os principios e teorías da física, a biomecánica, a cinesiología e a ergonomía, aplicables á fisioterapia.	A2	
8D Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica.	A2	
9D Coñecer e comprender a aplicación dos principios ergonómicos e antropométricos.	A5	
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
2P Valorar o estado funcional do paciente/usuario.	A4	
	A5	
9P Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade.	A4	
	A11	
	A12	
	A16	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4	
	A15	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
18P Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa.	A4	
	A13	
	A18	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B26
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.		B7
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.		B13
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17
4TS Creatividade.		B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.		B19
6TS Liderado.		B20

Contidos

Tema

CONTIDO TEÓRICO

1.-Bases elementais de biomecánica

2 Movemento. Forzas pancas e poleas.
Elasticidade e viscoelasticidade

3 Propiedades mecánicas do óso e da contracción muscular. Mecánica articular

4 Análise segmentaria dos movementos do corpo humano: O raque no seu conxunto. Postura e posición

5 Análise segmentaria dos movementos da cintura pélvica

6 Análise segmentaria dos movementos do raque lumbar

7.-Análise segmentaria dos movementos do raque torácico. Mecánica respiratoria

8.-Análise segmentaria dos movementos do raque cervical

9.-Análise segmentaria dos movementos do cinto escapular. Membro superior.

10.-Análise segmentaria dos movementos do membro inferior.

11.-A marcha humana

PRÁCTICO:

Realización do traballo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	61	105	166
Presentacións/exposicións	3	0	3
Traballos tutelados	2	40	42
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Traballos e proxectos	0.5	10	10.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. O alumno terá á súa disposición na plataforma Tema os apuntamentos elaborados polo profesor que lle servirán de guía.
Presentacións/exposicións	Exposición con medios audiovisuais por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán elaborar un traballo, onde se fará unha análise biomecánica básica do corpo humano sobre unha filmación en vídeo que deben realizar os propios alumnos Cada grupo de acordo co profesor fará o traballo cunha orientación específica sobre o devandito tema e utilizarase a plataforma Tema.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS mgnieto@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Traballos tutelados	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS mgnieto@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Presentacións/exposicións	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS: Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS mgnieto@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Exame teórico: Probas de resposta longa, de desenvolvemento. Consta de 4 preguntas e non se pode deixar ningunha sen contestación efectiva.	Tiene un valor del 80%
Presentacións/exposicións	Valorarase a presentación do traballo en medios audiovisuais, así como a súa exposición e defensa.	Tiene un valor del 5%
Traballos tutelados	A realización, asistencia a titorías, exposición e defensa do traballo é obrigatoria para superar a materia. Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análises realizadas así como a súa redacción e a utilización de fontes bibliográficas.	Tiene un valor del 15.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse a examen en calquera das dúas convocatorias é obrigatorio realizar, asistir as titorías, expoñer e defender o traballo nas datas que se establezan ao principio da docencia da materia. O alumno debe obter como mínimo un 3,5 sobre 8 no exame teórico para poder superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 1**, 6ª ed. Madrid: Médica Panamericana; 2006,
 Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 2**, 6ª ed. Madrid: Médica Panamericana; 2010,
 Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 3**, 6ª ed. Madrid: Médica Panamericana; 2007,
 Llanos, L F., **Introducción a la biomecánica del aparato locomotor.**, Madrid: Universidad Complutense; 1998,
 Trew M, Everett T, **Fundamentos del movimiento humano.**, 5ª ed. Madrid: Elsevier Masson; 2006,
 Dufour M, Pillu M., **Biomecánica funcional**, Elsevier Masson; 2006,
 Fucci S., **Biomecánica del aparato locomotor aplicada al acondicionamiento muscular**, 4ª ed. Elsevier, 2003,
 Viladot A, **Lecciones básicas de biomecánica del aparato locomotor**, Barcelona: Ed. Springer; 2001,
 Miralles Marrero R, Miralles-Rull I, Puig Cunilera M., **Biomecánica clínica de los tejidos y las articulaciones del aparato locomotor**, 2ª ed Barcelona: Masson;2005,
 Calais Germain B., **Anatomía para el movimiento. Tomo 1 y 2**, Barcelona: Ed. Los libro de la liebre de marzo; 1999,
 Miralles Marrero R, Miralles-Rull I., **Biomecánica clínica de las patolgías del aparato locomotor.**, Barcelona: Elsevier Masson; 2007,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde**

Materia	Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde			
Código	P05G170V01203			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinador/a	Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Fariña Rivera, Francisca			
Correo-e	francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Esta materia ha de amosar, de xeito moi xeral, que é a Psicología, e que lle pode achegar a Psicología ao fisioterapeuta. Adicando especial atención aos procesos psicolóxicos básicos e sociais.			

Competencias de titulación

Código				
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.			
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.			
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.			
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.			
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.			
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.			
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.			
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.			
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.			
B2	Capacidade de análise e síntese.			
B3	Capacidade de organización e planificación.			
B4	Capacidade de xestión da información			
B5	Resolución de problemas			
B6	Toma de decisións			
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo			
B9	Compromiso ético			
B10	Traballo en equipo			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Razoamento crítico			
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.			
B15	Aprendizaxe autónoma			
B16	Motivación por a calidade.			
B17	Adaptación a novas situacións			
B18	Creatividade			
B19	Iniciativa e espírito emprendedor			
B20	Liderado			
B23	Traballar con responsabilidade			
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora			
B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais			
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

10D Coñecer e comprender os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde/enfermidade do individuo, familia e comunidade.	A5	
11D Coñecer e comprender as teorías da comunicación e das habilidades interpersoais.	A19	
12D Coñecer e comprender as teorías da aprendizaxe a aplicar na educación para a saúde e no seu propio proceso de aprendizaxe ao longo de toda a vida.	A17	
13D Coñecer e comprender os factores que interveñen no traballo en equipo e en situacións de liderado.	A13 A18 A19	
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
32D Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar aos estudantes na prevención, a detección precoz, a asistencia e a rehabilitación de vítimas as desta forma de violencia.	A16	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
18P Motivar outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa.	A4 A13 A18	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B25
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.		B7
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.		B13
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17
4TS Creatividade.		B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.		B19
6TS Liderado.		B20

Contidos

Tema	
¿Qué estuda a Psicología?	Introdución. Principais paradigmas.
Procesos psicolóxicos básicos	Sensación-Percepción. Atención. Memoria.
Aprendizaxe	Condicionamento clásico. Condicionamento instrumental. Aprendizaxe cognitiva.
Motivación-emoción, ansiedade e estrés	Motivación. Emoción. Intelixencia emocional. Ansiedade. Estres-Burnout en profesionais de Ciencias da saúde.
Trastornos de conduta	Trastorno de ansiedade. Trastornos somatoformes. Trastornos do estado del ánimo. A esquizofrenia e o trastorno delirante. Trastorno de personalidade.

Violencia familiar e violencia de xénero, afectación na saúde	Tipos de violencia. Violencia familiar e violencia de xénero. Consecuencias da violencia. Actuacións ante a violencia.
Determinantes psicosociais no comportamento saúde/enfermidade	Determinantes psicolóxicos. Determinantes sociais (Familiares, económicos e Culturais). Percepción do dolor. Adherencia ao tratamento. Benestar psicolóxico-físico.
Relación entre o profesional da saúde e o paciente	Tipos de control na relación profesional e paciente. A influencia social na relación profesional. Comunicación entre o profesional da saúde e o paciente. Estilos de comportamento do profesional da saúde.
A fisioterapia como intervención multidisciplinar	Proceso psicosocial. Contido técnico. Condicións que a fan factible.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	2	0	2
Traballos de aula	18	0	18
Sesión maxistral	20	50	70
Presentacións/exposicións	6	0	6
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de tipo test	1	0	1
Cartafol/dossier	0	24	24
Traballos e proxectos	0.5	26	26.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	A hora de titoría emprégase para facer o seguimento dos traballos.
Traballos de aula	Cada tema vai acompañado con material audiovisual e unha ficha que o grupo debe completar.
Sesión maxistral	Cada tema é explicado por el profesor.
Presentacións/exposicións	Os alumnos teñen que realizar en grupo dous traballos, que lle indique a profesora, sobre algún punto da materia. Os traballos teranse que expoñer.
Actividades introdutorias	Exposición sobre o desenvolvemento da materia ao longo do cuadrimestre, así como os contidos desta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Tanto nos seminarios, coma na titoría grupal e os traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tanto nos seminarios, coma na titoría grupal e os traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.

Avaliación

Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Levarase a cabo unha proba tipo test para avaliar os contidos teóricos. Supondrá un 80% de la nota final.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Fariña, F. y Tortosa, F., **Introducción a la Psicología**, Promolibro,
 Fariña, F., Arce, R. y Buela-Casal, G., **Violencia de Género. Tratado Psicológico y legal**, Biblioteca Nueva,
 Morris, Ch., y Maisto, A., **Psicología**, Prentice-Hall,
 Sánchez Vidal, A, **Psicología Social Aplicada**, Prentice-Hall,

Gerrig, R. y Zimbardo, P., **Psicología y Vida.**, Prentice Hall,

Puente, A., **Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos**, Pirámide,

Larsen, R., **Psicología de la Personalidad**, McGraw Hill,

Cabanach, R.G., Valle, A., Fariña, F., y Arce, R. (Eds), **Calidad de vida, bienestar y salud**, Psicoeduca,

Amigo, I., Fernández, C., y Pérez, M., **Manual de Psicología de la Salud**, Pirámide,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Valoración en fisioterapia**

Materia	Valoración en fisioterapia			
Código	P05G170V01204			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Gonzalez Represas, Alicia			
Profesorado	Gonzalez Represas, Alicia			
Correo-e	alicia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B10	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B20	Liderado
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora

B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
B27	Manifestar discreción
B28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
B29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
9D Coñecer e comprender a aplicación dos principios ergonómicos e antropométricos en Fisioterapia.	A5	
14D Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e prognóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia.	A6	
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
2P2 Aplicar os procedementos axeitados de valoración en Fisioterapia, o que inclúe executar as probas eléctricas e manuais destinadas a determinar o grao de afectación da inervación e da forza muscular, as probas para determinar as capacidades funcionais, a amplitude do movemento articular e as medidas da capacidade vital.	A4 A5	
2P4 Rexistrar de forma sistemática os datos significativos da información recollida e expresalos de forma correcta na historia clínica de Fisioterapia.	A4 A5	
8P Proporcionar unha atención de Fisioterapia de forma eficaz.	A4 A11 A16	
9P Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade.	A4 A11 A12 A16	
11P Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión.	A4 A14	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
15P Aplicar os mecanismos de garantía de calidade na práctica da Fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para a boa práctica profesional.	A4 A15 A18	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
18P Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa.	A4 A13 A18	
19P Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade.	A2 A4	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B25
5A Manifestar discreción.	A14	B27
6A Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario.	A14 A19	B28
7A Axustarse aos límites da súa competencia profesional.	A14	B29
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.		B7
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.		B13
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16

3TS Adaptación a novas situacións.	B17
4TS Creatividade.	B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.	B19
6TS Liderado.	B20

Contidos

Tema	
TEMARIO TEÓRICO	SUBTEMAS
I. Procedementos xerais de valoración en Fisioterapia	I.1. Introducción. I.2. Condicións xerais na exploración. I.3. Tipos de valoración. I.4. Métodos de valoración.
Procedementos de valoración en Fisioterapia	II.1. A avaliación en Fisioterapia. Diagnóstico. Prognóstico. II.2. O proceso de avaliación II.3. Valoración da capacidade funcional. II.3.1. Consideracións xerais da valoración da capacidade funcional. II.3.2. Instrumentos da valoración da capacidade funcional II.4. Instrumentos multidimensionais da valoración funcional.
III. Método de rexistro.	III.1. Historia de Fisioterapia III.2. Estrutura dun informe de Fisioterapia.
IV. Entrevista clínica. Estratexias prácticas	IV.1. Calidade da atención ao paciente. IV.2. Iniciar unha relación terapéutica. Habilidades básicas na primeira entrevista cun paciente. IV.3. Técnicas básicas para descubrir e completar datos para o diagnóstico. IV.4. Informar e motivar ao paciente.
V. Valoración dos síntomas	V.1. Valoración da dor na anamnese. V.2. Comportamento dos síntomas. V.3. Cuestións especiais.
VI. Valoración de tecidos brandos. Tecido cutáneo e subcutáneo.	VI.1. Condicións xerais de observación e palpación da pel VI.2. Valoración da pel. Inspección. Palpación. Mobilización tisular. VI.3. Medicións instrumentais da pel VI.4. Valoración da sensibilidade. VI.5. Exploración da sensibilidade VI.5.2. Sensibilidade superficial. VI.5.3. Sensibilidade profunda.
VII. Valoración Articular	VII.1. Introducción. Movementos articulares. VII. Valoración articular. VII.1. Observación da articulación. VII.2. Palpación. VII.3. Valoración analítica ósea. VII.4. Mobilidade articular pasiva e activa. VII.4.1. Factores xerais a considerar na valoración da mobilidade articular VII.4.2. Rango de movemento VII.4.3. Calidade do movemento. Tope final de movemento. Tipos de limitacións da mobilidade articular. Hipomobilidade. Hiperactividade VII.4.4. Factores que inflúen na amplitude de movemento. VII.5. Medicións instrumentais VII.5.1. Goniometría VII.5.1.a. Goniómetro universal VII.5.1.b. Goniómetros dependentes da gravidade (inclinómetros) VII.5.1.c. Goniómetros dependentes da desviación magnética VII.5.1.d. Electrogoniómetros VII.5.2. Procedemento de información ao paciente VII.5.3. Procedementos para a realización dunha goniometría VII.5.3.a. Posición do paciente VII.5.3.b. Estabilización VII.5.3.c. Aliñación VII.5.3.d. Recollida de datos. VII.5.4. Medicións centimétricas.
VIII. Valoración muscular	VIII.1. Valoración pasiva. VIII.1.1. Exame visual VIII.1.2. Palpación e mobilización muscular. VIII.1.3. Valoración da lonxitude muscular VIII.1.3. A. Procedemento valoración lonxitude muscular VIII.2. Valoración activa VIII.2.1. Valoración da forza muscular. Pautas para a Valoración muscular. VIII.2.2. Graos musculares VIII.2.3. Probas de forza muscular. VIII.2.3.a. Probas de forza muscular manual. VIII.2.3.b. Probas de forza muscular máxima VIII.2.3.c. Probas de resistencia muscular. VIII.2.3.d. Probas de potencia muscular.

IX. Valoración antropométrica	IX.1. Introducción. Criterios e condicións xerais da exploración. IX.2. Instrumentos de medición IX.3. Índice de masa corporal IX.4. Lonxitudes. IX.4.1. Envergadura. IX.4.2. Distancias proxectadas. IX.5. Perímetros IX.6. Diámetros IX.7. Composición corporal.
TEMARIO PRÁCTICO	PRÁCTICAS
I. Exploración topográfica manual	I.1. Exploración topográfica manual de membro superior. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.2. Exploración topográfica manual de columna e rexión torácica. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.3. Exploración topográfica manual de membro inferior. Estruturas óseas e tecidos brandos.
II. Valoración da pel	II.1. Observación, palpación e mobilización da pel en diferentes rexións anatómicas. II.2. Medicións instrumentais.
III. Valoración sensibilidade	II. 2. Sensibilidade superficial exteroceptiva. II. 2. Sensibilidade profunda interoceptiva.
IV. Valoración articular	IV.1. Observación da articulación. IV.2. Palpación. IV.3. Valoración analítica ósea. IV.4. Valoración da calidade do movemento. IV.5. Medicións instrumentais. Goniometría. IV.6. Medicións instrumentais. Medicións centimétricas. IV.7. Rexistro e interpretación de datos.
V. Valoración muscular	V.1. Valoración muscular pasiva. Exploración do ton muscular e valoración da lonxitude muscular V.2. Valoración muscular activa. Probas de forza muscular. Técnica xeral. Valoración analítica de: - Músculos da cintura escapular e membro superior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do membro inferior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do madeiro. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do colo. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos da cara. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Proba de valoración. - Músculos respiratorios. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión.
VI. Valoración postural	VI.1. Valoración postural estática. VI.2. Valoración postural dinámica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	28	48
Prácticas de laboratorio	24	30	54
Traballos tutelados	1	28	29
Presentacións/exposicións	1	0	1
Actividades introdutorias	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	8	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	4	5
Traballos e proxectos	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia. Empregaranse novas tecnoloxías da información e da comunicación para o desenvolvemento das clases que serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate e estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado. Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. O profesor fará a demostración de como se debe realizar a valoración, a continuación os alumnos realizarán por parellas a práctica entre eles, sendo corrixidos polo profesor e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir.
Traballos tutelados	O estudante, en grupo, elabora un traballo sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, execución dun procedemento de valoración e interpretación e defensa deste.
Presentacións/exposición	Exposición e defensa por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Traballos tutelados	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Sesión maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	O exame teórico constará de 5 preguntas longas de desenvolvemento.	Tiene un valor del 50%.
Prácticas de laboratorio	O exame práctico constará de 6 preguntas sobre procedementos de valoración agrupadas en tres bloques, 2 preguntas por bloque, no que o alumno deberá realizar correctamente polo menos un procedemento de valoración por bloque. En cada pregunta avaliarase se o alumno é capaz de executar, rexistrar e interpretar as probas que, elixidas ao azar, correspóndalle realizar.	Tiene un valor de un 40%.
Traballos tutelados	A realización, asistencia a titorias, exposición e defensa do traballo é obrigatoria para superar a materia. Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análise realizada, así como a súa redacción e utilización de fontes bibliográficas.	Tiene un valor de un 5.
Presentacións/exposicións	Valorarase a exposición e defensa do traballo tutelado.	Tiene un valor del 5%.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse a examen teórico e práctico en calquera das dúas convocatorias é obrigatorio realizar, asistir as titorias, expoñer e defender o traballo nas datas que se establezan ao principio da docencia da materia.

Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.

Para superar a materia o alumno debe ter superados o exame teórico e práctico de forma independente.

Bibliografía. Fontes de información

Norkin, White, **Goniometria, Evaluacion de la Movilidad Articular**, Marban,

Génot C, Neiger H, Leroy A, Pierron G, Dufour M, Péninou G., **Kinesiterapia**, Médica Panamericana;

Kendall, Florence Peterson, **"Músculos pruebas, funciones y dolor postural"**, Marban,

Hoppenfeld Stanley, **Exploración física de la columna vertebral y las extremidades**, Manual Moderno,

Recomendacións